

соціально-педагогічних аспектів патріотичного виховання підростаючого покоління [5].

Список використаних джерел:

1. Разбегаева Л.П. Ценностные основания гуманитарного образования: монография. – Волгоград: Перемена, 2001. – 289 с.
2. Газман О.С. Неклассическое формирование. От авторской педагогики к педагогике свободы // Серия «Библиотека Федеральной программы развития образования». – М.: Издательский дом «Новый учебник», 2003. – 320 с.
3. Волович Л.А., Мухаметзянова Г.В., Тихонова Л.П. Интеграция гуманитарной и профессиональной подготовки в средней профессиональной школе. Теоретико-методологические подходы. – Казань: ИСПО РАО, 1997. – 103 с.
4. Гаязов А.С. Формирование гражданина: теория, практика, проблемы: монография. – Челябинск: «Факел», 1995. – 238 с.
5. Быков А.В. Патриотическое формирование школьников при преподавании дисциплин гуманитарного цикла // Формирование школьников. – 2005. – № 10. – С. 2-7.

Цянь Кай

аспірант,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

ПОТЕНЦІАЛ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ГУМАНІСТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

У сучасному суспільстві проблема формування гуманістичної культури в широкому розумінні та в діяльності й поведінці завжди лежала у площині особливої уваги педагогів і вчених. Це зумовлено тим, що гуманістична культура пов'язана з такими фундаментальними якостями, як доброта, милосердя, терпимість, альтруїзм, здатність до співпереживання, а також готовністю надати допомогу іншій людині, розумінням цінності людського життя, прагненням до миру, добросусідства. Саме на виховання цих якостей мають бути спрямовані зусилля тих, хто здійснює професійну

підготовку майбутніх фахівців. Все це, безперечно, актуалізує проблему формування гуманістичної культури студентської молоді, пробудження її художньо-творчої діяльності.

Гуманістична культура, на нашу думку, є інтегративним утворенням, що виявляється в ціннісному ставленні особистості до інших людей, здатності до співпереживання, позитивній самооцінці, соціальній активності, самоконтролі власних дій і вчинків. Одним із головних завдань сучасної освіти є виховання у студентів гуманістичної культури, пробудження їх художньо-творчої активності.

На думку В. Сухомлинського, «...зло починається з елементарної неграмотності, з того, що людина на певному етапі свого розвитку не пізнала азбуки людської культури... ми прагнемо утверджувати в свідомості й почуттях кожної дитини важливий моральний ідеал: моя особиста гідність полягає в тому, щоб робити людям добро і не робити зла... в цьому суть морального виховання особистості, яку ми готуємо до повноцінного багатого духовністю життя» [4].

Досліджуючи потенціал художньо-творчої діяльності у формуванні гуманістичної культури особистості, зазначаємо, що художньо-творча діяльність відноситься до специфічного виду діяльності й розглядається у двох площинах: першій – як діяльність, що знаходить вираження у створенні творів мистецтва, другій – у творчому їхньому виконанні, що в кінцевому розумінні спирається на здатність, яка забезпечує процес сприймання та викликає різні за силою та глибиною відчуття, сприяє роботі творчої уяви, створює уявлення, стимулює та спрямовує саму діяльність. Рівень здатності до художньої творчості визначає готовність особистості до художньо-творчої діяльності [8].

У прикладному відношенні людина в пошуках корисного спочатку оцінює предмет, щоб потім його використати (тут головним є отримання особистої або суспільної користі, а відчуття задоволення при цьому виступає як супутник). В естетичному ж відношенні, де оцінка й використання співпадають і по суті та й у часі, відчуття задоволення від удосконалених форм, насолода – ось єдина отримана «вигода». Людина відтворює світ за законами краси безкорисно, заради духовної насолоди.

Художньо-творчий потенціал майбутніх фахівців є багаторівневою функціональною системою, що виявляється у творчій активності особистості в галузі образотворчої діяльності, зумовлена рівнем розвитку природних задатків і творчих здібностей, особливостями чуттєвого сприймання, інтелектуальною активністю, інтересами й внутрішніми потребами та творчою ініціативою в їхній взаємодії [3].

Розуміння сутності художньо-творчої діяльності невід'ємне від розуміння структури природи, людини, поглядів у суспільстві, ставлення до інших. До прикладу, художньо-творча діяльність дозволяє гармонійно поєднувати логічні та інтуїтивні процеси, важливі для психічного й духовного здоров'я людини. Художня творчість, яка виникає в зоні безпосереднього чуттєвого контакту людини з навколишнім світом, удосконалює здатність бачити, споглядати, відчувати, дає свободу грі фантазії, розвиває уявлення, образне мислення, нагадує про гармонію, недосяжну системному аналізу, активізує прояви інтуїції [2].

З огляду на це, розвиток художньо-творчого потенціалу особистості багато в чому залежить від розкриття закладених у неї можливостей здійснювати художньо-творчу діяльність, яка тісно пов'язана зі знанневим та емоційним компонентами та її загальною культурою. Під впливом умов освітнього середовища формується потреба художньо-творчої інтерпретації отриманих знань. Відтак, розвиток художньо-творчого потенціалу особистості студента залежить від створення у закладі вищої освіти атмосфери творчості, відкритості та позитиву. Така атмосфера сприяє розвитку у студентів самостійності, активного пізнання нового, застосування отриманих знань на практиці. Основою для активізації художньо-творчого потенціалу майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки є інтелект, рівень знань, ява та емоції.

Успішна професійна діяльність, реалізація творчого потенціалу майбутніх фахівців можуть бути успішними лише за умови цілеспрямованої й педагогічно організованої художньо-творчої діяльності [1]. Художньо-творча діяльність є видом діяльності, результативність якої визначається рівнем загального розвитку особистості, ступенем емоційно-художньої сприйнятливості, готовністю

і здатністю художнього сприйняття, самостійного створення та втілення твору мистецтва, ставлення до світу й інших людей.

Таким чином, у процесі художньо-творчої діяльності в особистості формується ціннісне ставлення до світу, її результати виявляються у самостійній художній творчості. Ефективними умовами формування художньо-творчого потенціалу майбутніх фахівців визначаємо стимулювання розвитку художньо-творчого потенціалу особистості шляхом, створення необхідного середовища; застосування ефективних методів і форм організації художньо-творчої діяльності; високий рівень розвитку художньо-творчого потенціалу особистості викладача закладу вищої освіти, його гуманістичної культури. Тому природно, що наразі очевидно необхідність того, щоб моральні й культурні цінності зайняли гідне місце у змісті освітньої діяльності, в якій гуманістична культура особистості дозволяє в сукупності представляти усвідомлення і розвиток у неї гуманістичних, художньо-естетичних прагнень та гуманної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Глазков В.В. Психологические особенности художественно-творческой деятельности. Москва, 2011. URL: <http://www.superinf.ru> (дата звернення: 19.09.2019).
2. Коновальчук М. В. Розвиток художньо-творчих здібностей молодших школярів як передумова становлення духовної еліти в Україні. URL: http://tdo.at.ua/publ/rozvitok_tvorchosti/rozvitok_khudozhno_tvorchikh_zdibnostei/4-1-0-15 (дата звернення: 19.09.2019).
3. Лихвар В.Д., Лихвар І.І. Розвиток художньо-творчого потенціалу молодших школярів у процесі образотворчої діяльності. *Вісник ХДАДМ*. 2010. № 1. С. 131–134.
4. Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину. Вибрані твори в 5-ти т. Т.2. Київ : Радянська школа, 1976. С. 149–416.
5. Тернопільська В.І. Теоретичні засади реалізації ціннісного підходу у вихованні особистості. *Нові технології навчання*. 2016. Вип. 88. ч. 2. С. 118-121.
6. Тернопільська В.І. Зміст та особливості формування національного самоствердження особистості. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2016. № 6(303). Ч. 1. С. 293–300.
7. Тернопільська В.І. Культура особистісного самовизначення як предмет наукового дослідження. *Нові технології навчання*. 2015. Вип. 86. Ч. 1. С. 160–163.
8. Якуба Ю.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження художньо-творчої діяльності школярів у хореографічному колективі. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. 2018. Вип. 1(11). С. 54–62.